

Końskie, dnia 28 lutego 2024 r.

**INSPEKCJA
WETERYNARYJNA**

**POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
W KOŃSKICH**

STAROSTWO POWIATOWE W KOŃSKICH
Kancelaria Ogólna - BOK

RPW/6270/2024

Data wpływu: 2024-03-01

Sz. Pan

**Grzegorz Piec
Starosta Konecki**

Znak sprawy: PLW.035.1.2024

Dotyczy sprawy: -

z dnia: -

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Końskich przekazuje sprawozdanie z realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu koneckiego w roku 2023 wraz z oceną stanu sanitarno-epizootycznego powiatu koneckiego.

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
w Końskich
lek. wet. Agata Hucal

Ref. A.H.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Końskich
ul. Kielecka 5, 26-200 Końskie
tel.: (41) 372-31-85, fax:(41) 372-31-85, e-mail: konskie.piw@wetgiw.gov.pl,
www.piwet.konskie.pl

SPRAWOZDANIE

**Z REALIZACJI ZADAŃ
INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ
NA TERENIE POWIATU KONECKIEGO
W ROKU 2023**

Z OCENĄ STANU SANITARNO-EPIZOOTYCZNEGO POWIATU KONECKIEGO

Końskie, dnia 27 lutego 2024 r.

WSTĘP

Przygotowany dokument informuje o wykonanych przez Inspekcję Weterynaryjną zadaniach i podejmowanych działaniach przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Końskich, które gwarantują mieszkańcom powiatu koneckiego bezpieczeństwo zdrowia publicznego w zakresie weterynarii.

Zadania powyższe obejmują nadzór, kontrolę, monitoring i badania :

- zdrowia zwierząt,
- materiałów do ich żywienia (pasz),
- materiału biologicznego od nich pochodzącego,
- żywności pozyskanej z tych zwierząt,
- ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego.

Do zadań inspekcji weterynaryjnej należy również nadzór nad obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych, wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych, przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt, przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt.

Oto zadania stojące przed nadzorem weterynaryjnym mające zagwarantować zdrowie ludzi, zwierząt i żywności pochodzenia zwierzęcego. Ogromna odpowiedzialność i ogromny zakres.

Działania Inspekcji Weterynaryjnej wynikają z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 12).

Realizację zadań prowadzono w oparciu o plany pracy uwzględniając szacunek ryzyka oraz wytyczne Głównego Lekarza Weterynarii i Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii. Znaczną część działań stanowiły też interwencje i „działania akcyjne” nieplanowane, wynikające z potrzeb bieżącej sytuacji epidemiologicznej (epizootycznej).

Zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego w zakresie weterynarii są niezwykle zróżnicowane, zmienne i nieprzewidywalne, obejmują skutki migracji ludzi i zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, wystąpienia i szerzenia się chorób zakaźnych zwierząt w tym zoonoz, a także pojawienie się nowych zagrożeń jak zanieczyszczenia

żywności, pasz, stosowanie antybiotyków u zwierząt i oporność na działanie antybiotyków szczepów bakteryjnych .

Dziękuję za współpracę organom samorządowym, inspekcjom, Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Końskich (Biuro Powiatowe w Końskich), Świętokrzyskiemu Oddziałowi Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, Izbie Rolniczej w Końskich (Biuro Powiatowe w Końskich) Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, Komendzie Powiatowej Policji oraz mediom. Współpraca ta w znaczący sposób wpływa na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w zakresie utrzymania zdrowia mieszkańców i zwierząt w powiecie koneckim.

Mam nadzieję, że raport przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie w interesie zdrowia publicznego wykonuje Inspekcja Weterynaryjna, podniesienia świadomości społecznej dotyczącej ochrony zdrowia zwierząt i zapobiegania szerzenia się chorób zakaźnych zwierząt oraz zrozumienia wagi zagadnień weterynaryjnych.

Sprawozdanie podsumowuje działania Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzone w 2023 r. na terenie powiatu koneckiego z odniesieniem się do roku 2022.

Z uwagi na podnoszony temat, dotyczący stanu sanitarnego i epizootycznego powiatu, w niniejszym sprawozdaniu nie zawarto informacji o ochronie zwierząt rozumianej jako dobrostan zwierząt. Zgodnie z zasadą dostępu opinii publicznej do informacji, dane w tym zakresie mogą być przedstawione osobom zainteresowanym na ich uzasadnione żądanie.

Z wyrazami szacunku
Powiatowy Lekarz Weterynarii w Końskich
Lek. wet. Agata Hucak

SYTUACJA EPIZOOTYCZNA WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŻNYCH ZWIERZĄT

Opracowanie przedstawia dane dotyczące kształtowania się sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych zwierząt na terenie powiatu koneckiego w roku 2023 w odniesieniu do roku 2022.

Inspekcja Weterynaryjna na bieżąco monitoruje i dokonuje oceny sytuacji epizootycznej w powiecie co pozwala na wczesne podejmowanie działań przeciw epizootycznym bądź związanych ze zwalczaniem choroby.

Rodzaj i ilość podmiotów podlegających nadzorowi inspekcji weterynaryjnej w zakresie ochrony zdrowia zwierząt przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Rodzaj podmiotu	2022 rok Ilość podmiotów	2023 rok Ilość podmiotów
Podmioty zajmujące się hodowlą ryb (akwakultura)	31	31
Podmioty zajmujące się obrotem zwierzętami	2	2
Podmioty zajmujące się wystawami, pokazami, targami zwierząt	2	2
Gospodarstwa hodujące bydło	771	706
Gospodarstwa hodujące świnie	32	17
Gospodarstwa hodujące kozy	32	31
Gospodarstwa hodujące owce	33	36
Pasieki pszczele	313	347
Gospodarstwa hodujące koniowate	206	87
Gospodarstwa utrzymujące drób w warunkach fermowych	8	9
Gospodarstwa zajmujące się chowem zwierząt dzikich (jeleniowate , dzikie ptaki drapieżne)	4	3
Podmioty zajmujące się zarobkowym przewozem zwierząt wykonywanym w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej	14	14
Podmioty unasienniania zwierząt	2	2
Podmioty utrzymujące zwierzęta (ogiere) w ramach punktów kopulacyjnych	4	4
Podmioty transportujące zwierzęta powyżej 8 godz.	8	5
Schronisko dla bezdomnych zwierząt	1	1
Razem	1463	1297

Ilość zwierząt utrzymywanych na terenie powiatu w roku 2023 wynosiła:

Konie 340

Bydło 8699

Owce 345

Kozy 104

Świnie 2300

Drób 736.892

Psy/koty 13.342

W roku 2022 przedstawiała się następująco:

Konie 401

Bydło 8966

Owce 352

Kozy 112

Świnie 2177

Drób 818.627

Psy/koty 14.232

W oparciu o powyższe dane w porównaniu do roku 2022 nastąpiło zmniejszenie ilości gospodarstw hodujących zwierzęta gospodarskie (zmniejszenie o 166) przy utrzymującej się na podobnym poziomie liczbie zwierząt gospodarskich. Powyższe wynika z utrzymującego się trendu konsolidacji gospodarstw, zamykaniu się hodowli z małą ilością zwierząt (1- 2 krowy, do 10 sztuk świń), wyrejestrowywaniu się gospodarstw, które nie utrzymywały zwierząt (dotyczy świń). Na spadek ilości gospodarstw ma również wpływ zmiana pokoleniowa gospodarzy oraz ogólna sytuacja ekonomiczna w rolnictwie.

W przypadku ilości psów i kotów dane opierają się na ilości zwierząt zaszczepionych przeciwko wściekliznie oraz szacunkach wyliczanych na podstawie ilości mieszkańców powiatu. Brak jest ustawowego obowiązku czipowania tych zwierząt, co nie pozwala na przedstawienie dokładnych danych.

W obszarze ochrony zdrowia zwierząt w roku 2023 przeprowadzono 189 kontroli, porównywalnie do roku 2022, gdzie wykonano 223 kontrole. Ten niewielki spadek ilości kontroli planowych spowodowany był zmniejszeniem się ilości gospodarstw w powiecie.

Do zadań Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie utrzymania zdrowia publicznego i ochrony zdrowia zwierząt należy również wykonywanie badań monitoringowych zwierząt w kierunku wykrycia takich chorób zakaźnych jak:

grypa ptaków, afrykański pomór świń, pryszczycza, choroba pęcherzykowa świń, klasyczny pomór świń, TSE (w tym BSE) , gruźlica bydła, brucelozą bydła, owiec i kóz, enzootyczna białaczka bydła, wścieklizna lisów wolno żyjących, choroba niebieskiego języka, gorączka Q, choroby Aujeszky`ego, Salmonellozy u drobiu.

W roku 2023 pobrano 4239 próbek, podobnie do roku 2022, gdzie zbadano 4538 próbek.

W kierunku gruźlicy bydła, owiec i kóz przebadano w 2023 roku 1671 zwierząt, w 2022 roku- 2101 zwierząt.

W 2023 roku w powiecie koneckim zostały wykryte następujące choroby zakaźne zwierząt: Salmonelloza drobiu, wysoce zjadliwa grypa ptaków u ptaków dzikich oraz przypadki włośnicy u dzików. Innych chorób zakaźnych zwierząt nie odnotowano.

W stosunku do roku 2022 odnotowano powtórzenie się ilości zakażeń pał. Salmonella spp. u drobiu:

2022 r. Ilość stad zakażonych 1 / ilość zwierząt 22779.

2023 r. Ilość stad zakażonych 1 / ilość zwierząt 21450.

Podobnie jak w roku 2022 wyizolowano szczep Salmonella Infantis.

W roku 2023 podobnie jak w roku 2022 w powiecie koneckim odnotowano zakażenie wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków u ptaków dzikich. 14 marca 2023 r. stwierdzono obecność wirusa podtypu H5N1 u czterech łabędzi niemych w miejscowości Cieklińsko w gminie Ruda Maleniecka. Nie stwierdzono zachorowań u drobiu hodowlanego. W ramach działań zapobiegających dalszej transmisji wirusa wprowadzono na mocy rozporządzenia PLW w Końskich nakazy, zakazy i obostrzenia obowiązujące wszystkich posiadaczy ptaków. Wykonywano kontrole gospodarstw

utrzymujących drób, perlustracje zbiorników i cieków wodnych. Przeprowadzono szkolenia i akcje informacyjne.

W Polsce nadal odnotowuje się ogniska afrykańskiego pomoru świń. W 2023 roku stwierdzono 30 ognisk u świń oraz 2686 u dzików, w tym 7 przypadków u dzików w województwie świętokrzyskim.

W powiecie koneckim w roku 2023 kontynuowano działania w ramach zwalczania, kontroli i nadzoru w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń.

Podjęmowane działania opierały się między innymi na :

1. redukcji populacji dzików prowadzonej zarówno przez polowania, jak i odstrzał sanitarny.

W roku 2023 ramach polowań odstrzelono 982 dziki, w ramach odstrzału sanitarnego 413 sztuk. Łącznie odstrzelono 1395 dzików, co zapewniło wartość liczebności dzików ok. 0,25 dzika na km². Dąży się do wartości docelowej 0.1 dzika /km². W roku 2022 w powiecie koneckim w ramach polowań pozyskano 713 dzików, w ramach odstrzału sanitarnego 350 sztuk. razem 1063 dziki ;

2. usuwaniu potencjalnych źródeł wirusa ASF ze środowiska przyrodniczego.

W roku 2023 do utylizacji przekazano 60 znalezionych martwych dzików, w tym z wypadków komunikacyjnych 44 szt., dla porównania w 2022 roku do utylizacji przekazano 34 znalezione martwe dziki, w tym z wypadków komunikacyjnych 31 szt.;

3. prowadzeniu monitoringu aktywnego i pasywnego u dzików i świń, w tym pobieranie próbek do badań od żywych i martwych zwierząt oraz badania laboratoryjne świń, dzików i świniodzików w kierunku ASF . W roku 2023 zbadano 1118 dzików oraz 0 świń. Dla porównania w roku 2022 zbadano 1097 dzików oraz 56 świń . Uzyskano wyniki ujemne;

4. przeprowadzaniu przez powiatowego lekarza weterynarii kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z tzw. bioasekuracją (ochroną gospodarstwa przed wirusem ASF).

W roku 2022 cały obszar powiatu koneckiego został objęty ograniczeniami (restrykcjami) w odniesieniu do ASF. W roku 2023 w związku ze stabilizacją sytuacji epizootycznej w regionie trzy gminy znalazły się w obszarze objętym

ograniczeniami (gmina Końskie, Gowarczów i Stąporków), pozostała część powiatu znajduje się w obszarze wolnym, nie objętym ograniczeniami. Gospodarstwa, w których utrzymywane są świnie muszą spełniać wymogi bioasekuracji, aby nie dopuścić do zawleczenia wirusa do hodowli świń. Spełnianie wymogów bioasekuracji weryfikowane jest przez przeprowadzanie regularnych kontroli. W roku 2023 przeprowadzono 30 kontroli, w roku 2022, 60 kontroli;

5. prowadzeniu przeszukiwań obszarów leśnych w celu znalezienia martwych dzików lub ich szczątków .

W roku 2023 dokonano 6 przeszukań (łącznie 750 ha). Nie znaleziono padłych dzików;

6. prowadzeniu przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla rolników , instytucji. Prowadzone są szkolenia, kolportaż ulotek , materiałów informacyjnych.

Na terenie kraju nadal odnotowuje się ogniska wścieklizny u zwierząt domowych i dzikich. W 2022 r. potwierdzono przypadki wścieklizny w województwie świętokrzyskim. Wówczas teren całego powiatu koneckiego uznany został za obszar zagrożony wystąpieniem wścieklizny.

W 2023 r. został utrzymany obowiązek poddawania szczepieniom przeciwko wściekliznie wszystkich psów i kotów powyżej 3 miesiąca życia. W roku 2023 zaszczepiono 10389 psów i 602 koty, co równa się 77,87% wszystkich zwierząt tego gatunku w powiecie. W 2022 roku uzyskano wskaźnik na poziomie 67,60 %. W porównaniu do lat ubiegłych utrzymuje się wyraźna tendencja wzrostowa odsetka zaszczepionych zwierząt.

W przypadkach pogryzienia człowieka przez zwierzę wrażliwe na chorobę, przeprowadzane są badania kliniczne zwierząt, które pokąsały daną osobę, tzw. „obserwacje”. Badania te prowadzi się aby wykluczyć , bądź potwierdzić wściekliznę, która jest chorobą śmiertelną dla człowieka. W roku 2023 przeprowadzone zostały 83 obserwacje, w roku 2022 było 55 obserwacji. Świadczy to o wzrastającym poziomie uświadczenia mieszkańców powiatu na zagrożenie wścieklizną.

Do badań w kierunku wścieklizny przekazywane są również zwierzęta, które padły lub zostały zabite. Są to zwierzęta z gatunków wrażliwych na chorobę podejrzane o

wściekliznę (psy, lisy, koty). W 2023 roku badaniom poddano 16 zwierząt, w 2022 r., 13 zwierząt.

W 2023 r., podobnie do roku poprzedniego, przeprowadzone były akcje szczepień przeciwko wściekliznie lisów wolnożyjących. Po akcjach zrzutu szczepionek miał miejsce odstrzał poszczepienny lisów, którego celem było pozyskanie próbek do badań w kierunku oceny stopnia przyjęcia szczepionki oraz nabycia odporności przeciwko wirusowi wścieklizny. Przebadano łącznie 43 lisy, otrzymano wyniki zadowalające.

Szczepienia przeciwko wściekliznie zarówno zwierząt wolnożyjących jak i towarzyszących są najskuteczniejszą metodą ochrony przed wścieklizną.

W 2023 roku kontynuowano akcje informacyjne uwrażliwiające mieszkańców powiatu na zagrożenie wścieklizną. Informacje przekazano do Urzędów Gmin, ARiMR, ŚODR w Modliszewicach, Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki, Kół łowieckich działających na terenie powiatu, oraz rolników.

W zapobieganiu szerzeniu się chorób zakaźnych istotną rolę odgrywa nadzór nad utylizacją padłych zwierząt.

W 2023 roku padło i zostało przekazanych do utylizacji 165 sztuk zwierząt kopytnych : bydła 122 szt., owiec 15 szt., kozy 7szt., świnie 21szt.

Dla porównania, w poprzednim roku wyglądało to następująco: padło 173 zwierząt kopytnych : bydła 112 szt., owiec 30 szt., kozy 2szt., świnie 29 szt.

Fakt padnięcia zwierzęcia kopytnego podlega obowiązkowi zgłoszenia do PLW. W dwóch przypadkach w 2022 r. i w 16 w 2023 r. brak było takich zgłoszeń, w związku z powyższym zostały wystosowane pouczenia.

Sprawowanie nadzoru i przeprowadzanie regularnych kontroli nad przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt jest ważnym elementem zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, gdyż pozwala na monitorowanie przemieszczania się zwierząt ze stad o różnych statusach epizootycznych oraz z różnych stref ustanowionych w związku ze zwalczaniem danej choroby. W 2023 roku przeprowadzono w tym zakresie 37 kontroli, które wykazały w stosunku do lat poprzednich zmniejszający się odsetek stad, w których stwierdzono nieprawidłowości.

Uchybienia w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt stwierdza się najczęściej w stadach owiec i kóz.

W 2023 roku na terenie powiatu wykryto 4 nielegalne hodowle zwierząt: dwie dotyczyły chowu świń, dwie chowu owiec. Podjęto właściwe działania w celu eliminacji nielegalnych działalności.

Inspekcja weterynaryjna sprawuje nadzór nad przemieszczaniem zwierząt, w tym z innych krajów do Polski. W 2023 roku na teren powiatu dostarczono 5387 świń z Danii w 21 transportach, z czego skontrolowano 2425 zwierząt w 11 przesyłkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do zwierząt.

Z terenu powiatu nie eksportowano zwierząt gospodarskich do innych krajów.

Sankcje w obszarach nadzoru nad ochroną zdrowia zwierząt

Łącznie nałożono 17 mandatów karnych, na kwotę 2400,00 zł za niedopełnienie obowiązków wynikających z:

- Ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt- 2 mandaty za m.in. brak oznakowania zwierzęcia, brak zgłoszenia zdarzenia do ARiMR,
- Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt -14 mandatów za brak zaszczepienia zwierzęcia.
- Ustawy o ochronie zwierząt - 1 mandat za nierzetelne prowadzenie dokumentacji .

Inne sankcje : decyzje z nakazami usunięcia niezgodności – 79;

Decyzje w sprawie nałożenia kar administracyjnych - 2 z Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na łączną kwotę 2967,99.

STAN SANITARNY PODMIOTÓW SEKTORA ŻYWNOŚCIOWEGO

Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności jest stale problemem bardzo aktualnym, bowiem mimo stałego podnoszenia standardów higienicznych w produkcji żywności i wprowadzania nowoczesnych technologii, bardzo często dochodzi do ujawniania nowych „afet” związanych z zagrożeniami pojawiającymi się w środkach spożywczych. W świetle obowiązujących regulacji prawnych każdy producent żywności ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych i wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych. Prawo stanowi,

że żywność niebezpieczna nie może być wprowadzana do obrotu.

Działania Inspekcji Weterynaryjnej podejmowane w ramach urzędowej kontroli żywności mają zapewnić stałe monitorowanie jej bezpieczeństwa i jednocześnie zapobiegać potencjalnym zagrożeniom dla zdrowia konsumentów.

Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany.

Urzędowa kontrola żywności obejmuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania i dystrybucji żywności ,
- nadzoru nad jakością zdrowotną żywności.

Rodzaj i liczba podmiotów nadzorowanych w sektorze żywnościowym przedstawia się następująco:

Rodzaj podmiotu	2022 rok Ilość podmiotów	2023 rok Ilość podmiotów
Rzeźnie drobiu	2	2
Zakłady rozbioru mięsa	3	3
Zakłady przetwórstwa mięsa	3	3
Zakłady przetwórstwa mleka	1	1
Punkty odbioru mleka	19	14
Gospodarstwa produkcji mleka	344	262
Rolniczy handel detaliczny (RHD)	48	77
Podmioty prowadzące sprzedaż bezpośrednią	19	20
Działalność marginalna lokalna i ograniczona (MLO)	7	6
Punkty skupu dziczyzny	3	3
Inne	6	9
Razem	455	400

Stan sanitarny nadzorowanych zakładów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności. Priorytetowym celem było wzmoczenie nadzoru w zakładach, w których w minionym roku stwierdzono uchybienia sanitarno-higieniczne, wydano decyzje administracyjne oraz nałożono kary pieniężne i mandaty karne.

Prowadzono inspekcje :

- stanu sanitarnego zakładów prowadzących działalność w określonym zakresie;
- warunków produkcji i jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności w aspekcie urzędowej kontroli żywności i monitoringu;
- prowadzenia badań żywności w ramach nadzoru właścicielskiego;
- prawidłowości znakowania i wprowadzania do obrotu żywności ;
- stopnia wdrożenia przez przedsiębiorców zajmujących się produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego systemu HACCP oraz Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), ze szczególnym uwzględnieniem ich dokumentowania, mając na względzie bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności oraz eliminacji potencjalnych zagrożeń;
- wykorzystywanych w zakładach materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- sposobu postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego;
- higieny i zdrowia personelu.
- przeszkolenia personelu

Łącznie w 2023 roku przeprowadzono 160 kontroli w 78 podmiotach, w porównaniu do roku 2022, gdzie przeprowadzono 201 kontroli w 91 zakładach.

W rzeźniach sprawowany jest stały nadzór nad ubojem wykonywany przez urzędowych lekarzy weterynarii z wyznaczenia PLW. W roku 2023, w dwóch rzeźniach drobiu poddano ubojowi łącznie 1.831.956. Za niezdatne do spożycia uznano 3089 sztuk drobiu. Przyczynami uznania mięsa za niezdatne do spożycia po uboju były: nadmierne wychudzenie, niedostateczne wykrwawienie, obecność zanieczyszczeń. W 2022 roku poddano w nich ubojowi 2.135.337 sztuk drobiu. Za niezdatne do spożycia uznano 2453 sztuk drobiu. Ilości ubijanych zwierząt, kształtują się na podobnym poziomie na przestrzeni kilku ostatnich lat.

Inspekcja Weterynaryjna nadzoruje również ubój zwierząt rzeźnych dokonywany w gospodarstwach, w wyniku którego pozyskiwane jest mięso na potrzeby własne. W wyniku takiego uboju, mięso oraz wędliny nie mogą być przedmiotem sprzedaży.

W 2023 roku poddano ubojowi w gospodarstwie 13 świń, 28 owiec.

W 2022 r. na terenie powiatu poddano ubojowi „domowemu” 32 świnie, 28 owiec. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Końskich raz w roku, lub częściej, w zależności od potrzeb przeprowadza szkolenia uprawniające do przeprowadzania uboju na użytek własny. W 2023 roku przeprowadzone zostało 1 szkolenie.

Zwierzęta mięsożerne i wszystkożerne, takie jak świnie, dziki przed spożyciem podlegają obowiązkowemu badaniu w kierunku wykrycia larw włośni. W pracowni wytrawiania mięsa przy Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Końskich, w ramach nadzoru nad pozyskiwaniem mięsa na potrzeby własne, w 2022 roku zbadano na obecność włośni 964 próbki mięsa w tym 937 od dzików i 35 od świń. Włośnicę stwierdzono w 40 próbkach mięsa pobranych od dzików. W 2023 roku zbadano na obecność włośni 1108 próbek mięsa w tym 1097 od dzików i 11 od świń. Włośnicę stwierdzono w 23 próbkach mięsa pobranych od dzików. Żadne ze zwierząt zarażonych włośnicą nie trafiło do spożycia przez ludzi.

Pomimo wyraźnego spadku ilości zwierząt zarażonych włośnicą w stosunku do roku poprzedniego, choroba ta stanowi realne zagrożenie dla zdrowia konsumentów, gdyż występuje endemicznie na terenie powiatu. Jest to choroba o ciężkim przebiegu, może doprowadzić do śmierci i jedynym sposobem ustrzeżenia się przed włośnicą jest spożywanie mięsa wieprzowego i mięsa dzika poddanych badaniu weterynaryjnemu.

Żadne ze zwierząt zarażonych włośnicą nie trafiło do spożycia przez ludzi.

I. Charakterystyka stanu sanitarnego zakładów produkujących żywność pochodzenia zwierzęcego

W 2023 w wyniku kontroli zakładów nadzorowanych stwierdzono niezgodności dotyczące m.in. infrastruktury zakładu, utrzymania higieny pomieszczeń, sprzętu, wyposażenia i pracowników, prowadzenia dokumentacji, zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, braku wykonywania badań laboratoryjnych lub uzyskiwania niezgodnych wyników tych badań. Uchybienia wykryto w 24 podmiotach na 78 skontrolowanych, w których łącznie przeprowadzono 160 kontroli. Wobec wykrytych naruszeń prawa wszczynano postępowania administracyjne i wydawano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie uchybień.

W roku 2022 podobne nieprawidłowości stwierdzono w 19 podmiotach na 79 skontrolowanych, w których łącznie przeprowadzono 80 kontroli.

Jednym z najważniejszych obszarów jest ocena jakości zdrowotnej produktów pochodzenia zwierzęcego. W 2022 r. pobrano 187 próbek żywności, w 2023 roku pobrano 160 próbek do badań mikrobiologicznych, 44 do badań kontrolnych w kierunku pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, 15 próbek do badań w kierunku zawartości Benzoapirenu i WWA (wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych) tj. substancji rakotwórczych powstających podczas wędzenia wędlin.

W 2023 r. w badaniach urzędowych stwierdzono:

- obecności pał. Salmonella (szczyepy: Salmonella Infantis, S. Enteritidis w 2 próbkach) w mięsie drobiowym – łącznie 12 próbek niezgodnych.

W 2022 r. obecność pał. Salmonella (szczyepy: Salmonella Infantis, Newport, Cottbus oraz S. Enteritidis w 5 probkach) w mięsie drobiowym stwierdzono łącznie w 51 próbkach. Niezgodne wyniki uzyskano w próbkach urzędowych i w próbkach właścicielskich.

Spadek ilości próbek dodatnich z salmonellą świadczy o właściwych działaniach zapobiegawczych i zaradczych podejmowanych przez podmioty, niemniej jednak nadal powtarzające się dodatnie wyniki w tym zakresie świadczą o aktualności i dużej wadze zagrożenia obecnością pał. Salmonella w żywności.

Innych niezgodnych wyników badań żywności nie stwierdzono.

Inspekcja weterynaryjna sprawuje nadzór nad eksportem żywności . Wszystkie przesyłki żywności wysyłanej poza kraje Unii Europejskiej podlegają certyfikacji przez powiatowego lekarza weterynarii. W 2023 roku wyeksportowano w 59 przesyłkach 1360 ton mleka w proszku do Algierii i Maroka.

W 2023 roku na terenie powiatu wykryto 1 nielegalną działalność polegającą na produkcji serów i kiełbasy. Podjęto właściwe działania w celu eliminacji nielegalnych działalności.

Sankcje w obszarze nadzoru nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia zwierzęcego.

Łącznie nałożono 5 mandatów karnych, na kwotę 650,00 zł za niedopełnienie obowiązków wynikających z Ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń w zakresie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego: za niedopełnienie obowiązku zapewnienia należytego stanu sanitarnego, zwłaszcza w zakresie utrzymania czystości oraz używania przez pracowników wymaganego ubioru w zakładzie produkującym lub wprowadzającym do obrotu środki spożywcze.

- 2 kary pieniężne na łączną kwotę 8000 zł- za niezgodności stwierdzone w 2 zakładach produkcyjnych.
- 1 grzywna w celu przymuszenia do wykonania obowiązków decyzji w wysokości 2000, 00 zł.

Podsumowanie

Wszystkie zadania zaplanowane przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Końskich na 2023 r. oraz wynikające z potrzeb bieżących zostały zrealizowane.

Przeprowadzane przez Inspekcję Weterynaryjną w nadzorowanych podmiotach kontrole i badania wskazują, iż na terenie powiatu koneckiego zagrożenia dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowotnego zwierząt, ludzi z tytułu przenoszenia chorób odzwierzęcych, jak i produkowanej żywności pochodzenia zwierzęcego są właściwie identyfikowane oraz prawidłowo i szybko eliminowane.

Nie oznacza to, że opisana w niniejszym raporcie sytuacja w powiecie koneckim za rok 2023 jest obecnie stabilna. Stale utrzymują się ryzyka związane z wystąpieniem ASF, HPAI, czy wścieklizny. Obserwuje się dalsze rozprzestrzenianie się afrykańskiego pomoru świń wśród dzików z kierunku północnego i wschodniego dla województwa świętokrzyskiego. Rokrocznie poczynając od wczesnej wiosny występują ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków.

Dlatego stały nadzór poprzez przeprowadzane przez Inspekcję Weterynaryjną rzetelne kontrole stosowania zasad bioasekuracji przez rolników utrzymujących świnie, drób jest ważnym elementem ochrony gospodarstw przed wniknięciem wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) i wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) , a także stanowi jeden z filarów zwalczania tych groźnych chorób. Wysokim poziomem zabezpieczenia poszczególnych gospodarstw to w rzeczywistości mniejsze ryzyko wystąpienia ognisk choroby w stadach świń, drobiu, a tym samym, co należy podkreślić, mniejsze straty dla całego sektora rolno - spożywczego.

W tym aspekcie, obok działań o charakterze sankcyjnym, istotną rolę pełni też element edukacyjny. Stąd, podczas kontroli, kursów, konferencji, spotkań oraz indywidualnych rozmów z hodowcami prowadzone są działania informacyjno – szkoleniowe, które niejednokrotnie dają lepsze efekty niż działania o represyjnym charakterze.

Konieczne jest także rozwijanie szeroko rozumianej współpracy Inspekcji Weterynaryjnej z przedstawicielami samorządów oraz organizacji rolniczych w celu wypracowania standardów działania służących zapobieganiu i szybkiej eliminacji zagrożeń epizootycznych. Prowadzona w ramach takiej współpracy akcja informacyjna umożliwia dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców. Podnoszenie świadomości wśród rolników o istniejących zagrożeniach i koniecznych do spełnienia wymaganiach pozwala w konsekwencji na minimalizowanie ryzyka związanego z występowaniem choroby w naszym regionie. Wszystkie te działania służą interesowi społecznemu i ekonomicznemu obywateli powiatu koneckiego.

Podsumowując należy stwierdzić, że sytuacja w przedmiocie bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego na terenie powiatu koneckiego w 2023 roku była zadowalająca, nie stwierdza się zagrożenia dla zdrowia publicznego, a Inspekcja Weterynaryjna w pełni panuje nad bezpieczeństwem sanitarno-weterynaryjnym powiatu.

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
w Końskich
lek. wet. Agata Hudał